quos derelinquere ſcd̃m quid/in quãtum exponũt tribulatiõi-
bus/vel etiã iuſto dei iudicio a pctõ non retrahũt. nunq̃ tñ ita
derelinquũt quin ſit aliquis effect⁹ cuſtodie/in quãtũ aliqd̃ ma/
lum ꝓhibet̃/ꝛ bonuꝫ ꝓmouet̃. Et q̃uis angel⁹ ſit qñqꝫ in celo
empireo/relinquit tñ eo tp̃e in homine diſpõnem bonã. ꝛ q̃uis
non ſit ſemꝑ pñs: poteſt tñ cuſtodire in quãtum effect⁹ eius ma
net poſt actionẽ. etiã cum in celo eſt cognoſcit quid circa hoiẽm
agat̃. nec indiget mora tẽporis ad motũ localẽ: ſ꜡ ſtatim põt ad-
eſſe. Sicut em̃ medicus aliquãdo per certũ tẽpus eſt ab egroto
tamẽ prouidet de pixide/ſiue medicinis hoc tẽpore ꝯgruentib⁹
ac ſi preſens eſſet. Nec ex hõis cuſtodia impedit̃/nec retarda-
tur a dei ꝯtẽplatione. Sicut eniꝫ luna ſimul recipit lumen a ſo-
le/ꝛ corpora inferiora illuminat: Ita angel⁹ ſimul illuminat̃ a
diuina ꝯtemplatione/ꝛ illuminat inferiores: ꝛ miniſtrat cuſto-
diendo eos. ¶ Tercia via eſt egreſſus ex mũdo. Si aiã eſt be-
ne ab omnib⁹ purgata/angeli etiã multi aſſociãt eaꝫ cum ſeruis
in vitã eternã Luce xvj. Factũ eſt vt moreret̃ mẽdic⁹ ꝛ portare
tur ab angelis in ſinu abrahe/qui nunc eſt paradiſus. Si aiã eſt
cum gratia ꝛ hñs aliquod purgandũ: ãgelus aſſociat eã ad pur
gatorium/ꝯfortãs ad patientiã. Et cum ꝯgruit orat deũ ꝓ ea:
vel ſuffragia facta pro ea repñſentat. Si autẽ diſcedit anima cuꝫ
mortali: rapiũt eã demones: educũt ad infernũ cũ multis cõtu-
melijs ꝛ tormẽtis. Sed cum angeli dicunt̃ dolere de peccatꝭ vł
penis hominũ/locutio eſt impropria Nã non ſunt in eis paſſio
nes/ſed dolor ꝛ gaudiũ in eis ſunt ſimplices act⁹ volũtatis. Et
hominẽ quidẽ in vniuerſali ꝯſideratũ ſ꜡m naturã vellẽt nõ dãna/
ri: ꝛ hoc dicit̃ dolor in eis. Sed ꝯſideratis circũſtãtijs hominiſ
puta peccatis ꝯmiſſis: volũt ipſum puniri. ꝛ derelinqui ſ꜡m ordi
nem diuine iuſticie/cui ſe conformant.

Septima Cella.

Egreſſus igitur diſcipulus ad preceptorem
ſuum ab eo in ſeptimã cellaꝫ introducit̃: in q̃
ſeptimã hui⁹ artis regulã ſcꝫ de demonibus
pictam reſpexit. Cum oppoſita iuxta ſe po-
ſita magis eluceſcãt. igit̃ in ſexta cella de ãge

lis:hic vero de demonibus tractat̃. In cuius primo latere vi-
dit maximā multitudinē demonū:iuxta graduū varietatē.quo
rum maximus horribiliſſimuſqꝫ princeps cathenis detinebat̃.
In ſecūdo latere vidit aliquos in inferno cruciatos atqꝫ cruci-
antes. Deniqꝫ plures in aere caliginoſo tonitrua/tēpeſtates/⁊
bonorū deſtructionem tonādo procurabāt. In tercio latere vi
dit ſingulos demones depictos circa ſingulos homines: quo-
rum quidā letabant̃:quidā vero triſtabant̃. In quarto latere
demones circa mortuos verſabant̃. interdū vnus/interdū mul
ti. interdū appropinquātes/interdū retrogradiētes. ſepeqꝫ ali-
quos ſecum ad inferos deducētes. Que admirās diſcipulus a
ſene non mediocriter informat̃. ¶ Primū latus. ¶ Ex ꝑmo
inquit latere habes Qꝫ inter demones eſt prelatio: in qua vnꝰ
alium excellit. Nam ſcd̃m doct. ſanc. hoc ꝯgruit eorum nature
dei ſapiētie. ⁊ peccati pene/ſiue eorū nequicie. Ex natura ꝑmo
quidā alijs ſapientiores fuerūt. ⁊ quia peccatū naturaꝫ non au
fert:ſequit̃ etiā ꝙ poſt peccatū eorū quidam alijs ſuperiores re
maneant. Ad diuinā quoqꝫ ſapientiā pertinet/vt eius opa ſint
ordinata. ideo ptās demonū ad exercendū homines:puniēdū
qꝫ dānatos. que proculdubio a deo eſt per gradus prelationuꝫ
debet eſſe diſtincta. Similit̃ ex nequicia ſua hūano generi ad-
uerſantur:quare etiā inter ſe ſolent cōfederari: vt ordinate con/
corditerqꝫ impugnent. ⁊ quaſi in acie diſpoſiti magis ꝓualeant
Et Wilhelmꝰ pariſieñ ij. libro de vniuerſo Dico inquit iuxta
rei ſimilitudinē non certitudinē: ꝙ ſicut bonitas creatoris per-
mittit homines pricipes impios/collocare diuerſos ordines in
principatibus ⁊ ditionibus/qui malos ſolēt exaltare: ⁊ bonos
deijcere: ymmo indigniſſimos ⁊ peſſimos in dignitatibꝰ ac po
teſtatibus ponere: Ita permiſit principi malorū ſpirituuꝫ/iux
ta ſue ꝑuerſitatis malignitatē: alios de malignis ſpiritibꝰ ſubli/
mare. varijſqꝫ operibus malis preficere. alios ab eiſdeꝫ officijs
remouere. quod deus permittit propter innumeras vtilitates
quas inde elicit. Cuius ſignū eſt ꝙ in vitaſpatrū narrat̃ Quē/
admoduꝫ cuidā viro ſancto apparuit quidā princeps demonū
in ſolio ſedens regali: ⁊ ante eum multitudo ſpirituū malignoꝝ

qui de ſingulis regionibus venientes: interrogabant quid per
petraſſent: ⁊ quos modicū malum audiebat egiſſe flagellari p̄-
cepit. Quorum cum vnus ſe retuliſſet per quadraginta annos
quēdam ſanctū heremitā temptaſſe: atq; in iu ipſa nocte in for-
nicationis facinus deieciſſe: cum ingenti gaudio ⁊ feſtiuitate
ab illo receptus eſt. quippe hūc iuxta ſe collocauit: ⁊ proprij ca-
pitis coronam deponens/demonis illius impoſuit capiti Et ſi
cut ab initio ambitioſiſſime affectauit aſſimilari altiſſimo: Ita
vſq; nunc regnum ſuū tenebroſum ac ſceleratū contēdit imma
niſſima impietate conformare regno atq; milicie creatoris. de-
putando angelos tenebrarum diuerſis iniquitatis obſequijs:
ſcdm ꝙ angeli boni deputata habent miſteria pietatis. vnde et
ſuam eccleſiā malignantium/aſſimilare conatur eccleſie ſāctoꝝ
Quatenus ſicut dominus ⁊ ſaluator in eccleſia ſuos veros cō-
ſtituit apoſtolos/prophetas/martyres/⁊c. vt ait Apoſtolꝰ ad
Epheſeos iiij. Sic et ipſe pſeudo ꝓphetas vt nigromāticos.
⁊ ſimiliter falſos apoſtolos/ ypocritas/ martyres varios/ iniu-
ſtos ruentes/iuſteq; damnatos impatienter tollerādo mortē
et virgines fatuas. Enimuero qui ab initio fuit ſignaculū ſimi/
litudinis dei plenus ſapientia et perfectus decore/ factus eſt ſy
mea ridiculoſa cum omni regno ſuo. Opinari ſiquidē poteſt e-
os demones habere ordines contrarios ordinibus ſanctorum
angelorum cōtrario quoq; nominandos. vnde anticeraphin q̄
ſi grauiori odio contra deum ardeſcētes. anticerubin quaſi ma/
iori precellētes aſtutia malignandi. ⁊ ſic de alijs. Et glō ſuper
Joſue xj. omnes bellando cepit. non eſt putandū ꝙ vnus for-
nicationis ſpiritus ſeducat eū qui in britania turpiter agit: et e-
um qui in India/ſeu alibi. Neq; vnum dūtaxat eſſe ſpiritum
ire qui diuerſis in locis exagitat homines. ſed puto potius vnū
eſſe fornicationis ſpiritū ſupiorē: atq; innumeros qui ei in iſto
officio parent. Sicq; per ſingulos homines diuerſos eſſe ſpiri
ritus ſub vno principe militantes: qui ipſos homines ad pecca
ta ſollicitent. Similiter iracundie principem vnum arbitror eſ
ſe: innumerosq; ſub eo. Idem quoq; de ceteris vicijs ſentio.
Idcirco Apoſtolus dicit plures eſſe principatus/contra

quos nobis eſt pugna. hec glō. ¶ In eodē quoqȝ latere habes quis ſit princeps demonū. ſ. ipſe lucifer/qui dicit̄ princeps. nam de ſupremo ordine ſupme ierarchie fuit. ac in illo ordine ſupremum gradū tenuit. Cui tanꝙ principi de ſingulis ordinibꝰ magna multitudo adheſit: quos ſecū traxit. Inſuꝑ ꝙ plus peccauit ⁊ alios ad peccādum induxit. lucifer dictꝰ eſt: quia preceteris luxit. Primū hominē tēptauit ⁊ vicit: vt Geneſ iij habet̄. xp̄m tēptauit ⁊ victꝰ eſt. vt Math. iiij. poteſtatem tunc amiſit quam vltimis tēporibus recuꝑabit. nunc ligatꝰ in fine ſoluetur Hec quidē prelatio non eis cedit ad honorē: ſed maiorē horrorem. potētes enim potētiora hn̄t tormēta. vt eſt Sapientie vj. Et ꝗuis inter ſuꝑbos ſint iurgia: ſemꝑ tamē ibi eſt ꝯcordia ratione finis mali/vt equanimit̄ noceāt. ſicut inter latrones.

Secundū latus. ¶ In ſecūdo latere habet̄ de loco deputationis demonū. Pro quo ſciendū ꝙ tria ſunt ꝯſiderāda in demonibus

Scȝ
- intellectualis natura
- mortalis culpa
- noſtra vtilitas.

¶ Pro primo cum eis lux naturalis. i. virtus natural' remanſit eorū operationi. i. ꝯtēplationi: ꝯuenit celū. ⁊ idō tam boni ꝙ mali in celo empireo erāt creati tanꝙ in loco ꝯgruo. Quo ad ſecundū cū eorū natura ꝑ culpaȝ ſit deordinata ⁊ obtenebrata: tunc debet̄ eis infernus q̄ eſt locus tenebroſus. patet vltima ꝑs/qꝛ requirit̄ ꝙ maxime diſtent a bonis qui eſt locꝰ vilior vbi lucifer habȝ palaciū ſuū Quo ad tercium ſic debet̄ eis aer caliginoſus. non quo ad ſupremaȝ nec ad infimā: ſed quo ad mediā ſui partē. non ad ſupremā ne lumine gaudeāt. nec in inferiori ne nimis ꝯtra nos ſeuiant. Poſt finem vero mūdi ceſſante eorū officio/inſimul in infernuȝ detrudent̄. Et licȝ exiſtētes in aere caliginoſo in inferno non ſint: tn̄ vbicūqȝ ſunt ſecū ſemꝑ infernū portāt. vt habet̄ in glō ſuꝑ Iacobi ij. quo ſemꝑ ardēt: non tn̄ noſtro nunc materiali vel locali modo/ſed ſuo/vt deo cognitū eſt ſpūali mō. Sicut angeli in execution e miniſteriorū ſuorū ſemꝑ vidēt faciē pr̄is vt eſt Mat. xviij. Si vero non diminuat̄ pena demonū: cur legit̄ eos petiuiſſe vt non mitterent̄ in abiſſum Luce viij. Reſpondet̄ ꝙ hoc

facıunt ex inuidia peſſima vt nobis poſſent nocere. non tñ in h ꝙ circa nos ſunt/pena eorũ in aliquo minuit̃. Niſi ꝙ ſibi penale eſtimãt non poſſe nobis nocere: ſicut quãdo ſũt in inferno. Q. ö tamẽ eſt malũ eorũ. Ex hoc enim augmẽtat̃ eorũ pena. ſ. accidẽ talis/multos ad infernũ deducẽdo. Idcirco multũ torq̃ri cum multis q̃ minus cũ paucis magis appetũt. Q2 autẽ depingun-tur ꝓcurãtes tẽpeſtates ꝛc. Certũ eſt ſcðm beatũ Thomã ſuꝑ Iob ꝓmo Q2 demones grãdines/fulmina/ꝛ tẽpeſtates deo ꝑmittente procurare pñt. Sicut ꝯtra iob fecerũt. cui⁹ oues igne ꝯſumpte ſunt celeſti. i. de aere deſcẽdente per demones ꝓcura/to. etiã ad cõſumptionẽ paſtorũ. Similit̃ vehementẽ ventũ qui domũ deiecit: ꝛ ſeptẽ filios ꝛ tres filias interfecit ruina. Nõ e-nim ſolũ demones ſcðm Thomã in ſecũdo diſ. vij. ꝛ viij. ꝛ in q̃rto. ꝛ cõiter ſcðm oẽs theologos ibidẽ. Sed malefici pñt ꝓcurare leſiones in hominib⁹ ꝛ eorũ rebus/cooperãte demone/ꝛ in quibus ledere poteſt. Sicut enim deus aſperſione aque bñdicte ꝛ alijs huiuſmodi operat̃ mediãte gratie infuſione: cum ſigtione Sic ipſi in malũ operant̃. vt aliq̃n ſcopa quam maleficus intin/git aque vt pluat: nõ tñ ſcopa ſiue ei⁹ intinctio cãm pluuie ꝓbet. ſed demõ talibus viſis rõne pacti cum maleficis ꝓhabiti: que ſi deus permiſerit/poteſtatẽ habẽt in omnia corporalia/ꝛ in aerẽ/vẽtos/ꝛ nubes: vt ſtatim illa cauſare valeat. In remediũ quo-rum ꝯſultũ eſt vt cõiter cãpane pulſent̃ in eccl'ia ꝯtra aurã. Tuz vt tanq̃ per tubas deo cõſecratas demones recedãt a ſuis ma-leficijs. Tũ etiã vt ppl'us excitat⁹ deũ ꝯtra tẽpeſtates inuocet. Et eãdẽ ob cãm cũ altari ſacr̃mẽto ꝛ ſacris v̄bis ad aurã cedãdã procedit̃ cõiter: ex antiquiſſima cõſuetudine eccl'iaꝝ in gallia ꝛ in germania. ¶ Terciũ lat⁹ ¶ In t̃cio latere habes quõ diſcipulus vidit ſingulos demones depictos circa ſingulos hões. Dicit nãq3 magiſter ſentẽ. li. ij. diſ. xj. ꝙ quiſq3 iuxta Gregorij ſententiã habet bonũ angelũ ad ſui cuſtodiã: ꝛ malũ ad ſuuz exercitiũ. hic mal⁹ angelus nequicia ſubtilis: nocẽdi cupid⁹: ſemꝑ in fraude nou⁹: humani generis inimic⁹. Non mirãdum eſt ſi ſbtiliter hominẽ tẽptat. viget nãq3 ſubtilitate nature. ꝛ h ꝑ cog-nitionẽ veſpertinã. ſecũdo experiẽtia tẽporum. tercio reuelatio

ne ſpirituū ſuꝑnoꝝ. primo mō intelligit naturalia pñtia. ſecūdo preterita. tcio cognoſcūt ⁊ volūtaria. Jdcirco ex illis cauſis ſciunt futura interdū. vñ cū deꝰ ꝑmittit miros pñt efficere effectꝰ Per ſigna etiā futura pñt ꝓcedere ſubtiliꝰ ꝙ̄ medicꝰ videndo pulſum ⁊ vrinā. nam ſicut medicꝰ videt per ſigna aliquid in iſirmo quod homo ſimplex non videt: Jta demon quod nullus homo naturalit̃ videt. Sed cur iſte nobis infeſtat̃? Rñdetur.

propter ſuam — Maliciam / ſuperbiam / inuidiam

¶ Priō ip̄a hoīm tēptatio ꝓcedit ex malicia demonū ſcdo ſicut eñ boni āgeli miniſtrāt deo in det̃minatis officijs ad ſalutē hominū: ſic demōes per eoꝝ ſuꝑbiā diuinē ꝑtātis ſilitudinē vſurpātes det̃mināt ſibi certos ⁊ det̃minatos miniſtros ad impugnationē hominū. tcio ꝓpt̃ inuidiā: nā demones ſaluti hoīm inuidētes ꝓfectū ꝑ tēptationē impedire nitunt̃. ¶ Jn quibꝰ inſuꝑ pñt ⁊ audēt hoīes ledere deo ꝑmittēte? Rñdetur quintuplicit̃. videlicꝫ in rebus/fama/corꝑe/vſu rōnis/in vita. Jn rebꝰ dictū ē. vt pꝫ de Job. De ſecūdo pꝫ in legēda beati Jheronimi: vt refert Johēs ādree i iheronimiano. ꝙ dyabolꝰ ſe trāſformauit in forma ſācti Siluani ep̄i in nazareth amatoris Jheronimi. Qui demō feminā nobilē nocte in lecto iacentē/prouocare cepit ad luxuriā ⁊ malū que tñ cum clamaret: demon in ſpecie ep̄i ſācti ſub lecto femine ſe abſcōdit. vbi inuētus fatet̃ ſe eē ep̄m Siluanū. Jn craſtino igit̃ ſcūs vir diſparēte dyabolo/diffamatꝰ eſt grauiſſime: que infamia tandē circa ſepulcrū ſācti Jheronimi fatēte dyabolo in obſeſſo corpore purgata eſt. De corpore pꝫ in btō Job/qui ꝑcuſſus eſt vlcere peſſimo Job ij. De nocumēto vſus rōnis ⁊ vexatione interiorū ſenſuū pꝫ in arrepticijs ꝑ euāgelicas hyſtorias. Que quidē vexatio pōt remoueri a tribꝰ. a deo. a ſuperiori dyabolo. ⁊ ab exorciſta diuerſimode. nā xp̄s nō ſolū repellebat demonia a corpore: ſed multomagis ab aiā. vnde Augꝰ li. lxxxiij. q̄ſtionū. Cum imperio vel reuocatione alteriꝰ demonis demon exit a corpore. iam non eijcit̃ ſed magis intima ingredit̃ operando. ſm Aplm in filios diffidētie. Chriſtꝰ āt remouebat a corpore ⁊ ab aiā. Non enim intendebat principalit̃ ſanitatē

corporis ſed anime. Secũdo ſicut ⁊ pretactũ eſt/ inter demões
eſt prelatio. ⁊ ſic poſſibile eſt ꝑtāti ſuperiorũ demonũ ꝙ aliquis
demõ inferior poſſit expelli: que tñ expulſio non dicit̄ ꝓprie eie-
ctio: qḋ dicit aliqḋ violentũ. ſʒ dicit̄ exire ex obediētia: remanet
tñ in aiā eā captiuā detinēdo. nõ ſimplicit̄ intrãs in mentē hõis
Cum aiā ſit ſimplex ⁊ incorporea nõ hñs dimēſiones quãtitat
vt aliquid in ea eſſe dicat̄ quaſi intra eiuſdē dimēſiones ꝯtentũ:
⁊ ideo nichil poteſt in ea eſſe niſi quod ei dat eſſe: qḋ in ea ē per
virtutē ſuā ipſe ſolus deus. Et ſic dicebãt phariſei ꝙ xp̄s habe-
bat aliquē demonē ſuperiorē quē vocabãt belzebub ſibi familia-
rem ⁊ priuatũ: ⁊ ſic demones inferiores de corporibꝰ eijciebat
obſeſſis. Luce x. Tercia expulſio dicit̄ exorciſtarũ a corpibus/
non aiābus. ¶ Sed hic poteſt moueri q̄re plures ita difficultā-
ter liberãtur a demone? Rñr: iſtis de cauſis. aut ꝓpt̄ puitatem
fidei offerentiũ Marci ix. In patre vnici filij ſui lunatici ⁊ di-
ſcipulorum chriſti preſentia. vnde pater ad xp̄m Credo domi-
ne adiuua incredulitatē meam. Secũdo propter negligentiaꝫ
debitorũ remediorũ. ſ. oratõnis ⁊ ieiunij: ſine quibꝰ xp̄s ait hoc
genus demoniorũ non eijciet̄. Math. xvij. Tercio ꝓpter exor-
ciſte viciũ preſertim in fide. nam diſcipuli impotētiā expellendi
demonũ habuerũt: cuiꝰ cãm ſecreto inueſtigãtes Rñdit ibũs
propt̄ incredulitatē veſtrã. Quarto ꝓpter reuerētiā v̄tutum in
alio exiſtētiũ. vñ in vitaſpatrũ legit̄ aliqñ obſeſſos nõ liberatos
per ſanctũ Anthoniũ: Eius diſcipulũ paulũ liberaſſe de mor-
te. ⁊ ꝙ etiā aliquos vita priuat: patet Thobie vj. de ſeptē viris
ſare virginis occiſis: qui propter luxurioſum effrenē appetituꝫ
in virginem Sarã: eiuſdem non erãt digni matrimonio. Et ꝙ̄
uis non ſit ei poteſtas ſimilis ſuper terrã: quia omnia humana
ſuperat. et ſi meritis ſanctorũ ſubiaceat: tamē ex gratia ⁊ virtu-
te diuina angeli ipſos demones ſuperant. Et potior eſt pote-
ſtas angelorum ꝙ̄ demonũ. Angelꝰ preualuit aduerſus demo-
nem qui corpus Moyſi oſtendere voluit. Angelus Thobie
aduerſus aſmodeũ principem demonuꝫ. Quinqꝫ demones iu-
bentes incendiuꝫ nauis in qua corpus Stephani transferreba-
tur ab angelo in profundum demerguntur. vt patet in legenda

ſancti Stephani ⁊ in pluribus alijs paſſibus. Secūdo virtus
humana gratia ditat̄ a deo. vñ h^m Durañ. demon non reuertit̄
quādo victus ab aliquo/ad temptādū eum de eodē pctō in quo
deuictus eſt: rōne ſue maxime ſupbie. ſed alio mō eū accedit: et
ad nouū peccatū incēdit. ſicut a xpo primo vict⁹ a gula: ſecūda-
rio tēptat de auaricia ⁊c. vt Math. iiij. ⁊ Lu. iiij. Non eſt igit̄
timendū nobis: quia ⁊ ſi aduerſarij multi: tñ plures ſūt adiuto-
res noſtri fortiores. ¶ Quartū latus. ¶ In quarto latere
habes q̄ dem nes maxime aſſunt moriētibus. hinc eſt q̄ mors
dicit̄ agonia. Ps. Preoccupauerūt me laquei mort. Et ſpe-
cialiter propter tres rōnes Nam oēs homines optāt vnū bea-
titudinis finē: hoc enim eis ꝯſtat quod impedire nitunt̄. Secū-
do ſciētes ſi hō protūc manus eorū euadat: nunq̄ reincidere pt
in manus eorū. vñ Apocal'. Deſcēdit ad vos dyabol⁹ habens
iram magnā: ſciens quia modicū tēpus habet. vñ ps. de eo reg-
tiās inquit ps. cxxv. Bñdictus dñs qui nō dedit nos in captio
nem dētibus eorū Aiā noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo
venantiū Laqueus ꝯtritus eſt ⁊ nos liberati ſumus. Tercia ra
tio quia ſicut in vita aliquē acquirit: timens de ipſius ꝑditione:
ita acquirens eū in fine nunq̄ timet de eius amiſſione. Notan
dum vero q̄ demones non ſolū veniunt ad mortē bonoꝝ: ſ3 etiā
malorū licet differēter. De bonis patet q2 xpo affuit lucifer in
morte/ſi forte in eo reperire quid poſſet de ſuo: quem ſanctiſſi-
mum Nondū tamē dei filiū cognouerat. tñ ait euāgeliſta venit
(id eſt veniet q2 die ſequēti illud ei erat futurū) princeps mūdi
huius (id eſt demon in mūdanis tenēs principatū) ⁊ in me nō
habet quicq̄. ſ. vicij. Vñ beatus Martinus cum eſſet in extre
mis: ⁊ in cinere ⁊ cilicio oroni inſiſteret: vidit dyabolū ⁊ ait. qd
hic aſtas cruēta beſtia? nichil in me funeſtū reꝑies: ſ3 ſin⁹ abra-
he me ſuſcipiet. qui ꝯfuſus diſparuit: ⁊ q̄ pluribꝰ alijs apparue
runt. ¶ Ad malos vero ne eos perdāt. De borū apparitōe di
cit btūs Gregori⁹ omelia ſup illo Vidēs ihēſus ciuitatē fleuit
ſuper eā ⁊c. Ecce ibi dicit̄ venient tibi dies. ſ. mortis. ⁊ circūda
bunt te inimici tui vallo: ⁊ coanguſtabūt te vndiq3: ⁊ ad terra3
proſternēt te. Inimici iſti ſunt demones/ qui in fine vite circū-

dant animã vallo diuerſarũ tẽptationuꝫ: vt euadere non poſſit
de manibus eorũ. ⁊ coanguſtabũt diuerſis modis: vt ꝓſternãt
tandẽ corpus ad terrã. ⁊ poſt finem ad centrũ terre id eſt infer-
num ducentes ſecũ. Bernardꝰ. Quãtus erit tibi pauor o ani-
ma miſera cum dimiſſis omnibꝰ quorũ tam iocũda poſſeſſio: tã
gratus aſpectus: tam familiaris habitatio/alienã penitus regi-
onem ingrediens: cateruatim infinita ad te demonia exire vidẽ-
bis. Cum ergo domino iubente anime peccatorũ egreſſure ſũt
de corporibus ſuis: Si dixerint ad te id quod ait per Ihere-
miam dñs xv. Quo egrederꝰ? dices eis Qui ad mortẽ ad mor-
tem: Qui ad gladiũ ad gladium: qui ad famẽ ad fameꝫ: qui ad
captiuitatem ad captiuitatẽ. verũ eſt tamẽ ꝙ ante ſeparationẽ
ipſius anime a corpore: videtur quãdoqꝫ viſiõe ymaginaria de-
mones. Sed in ſeparatione videntᷣ viſione intellectuali: ducen-
tes eam ad iudiciũ particulare. Quãdoqꝫ enim hec terribiles
viſiões ad correctões videntiũ: qñqꝫ vͦo ad vtilitatẽ audiẽtium
fiunt: iuxta Gregoriũ iiij. dyalogorũ. Quãtum ad primũ pro-
bat per exẽplũ Inquietus inquit Theodorꝰ nomine fuit/ qui
fratrẽ ſuũ neceſſitate ſecutus eſt non volũtate in meũ monaſteri
um. qui bonũ non ſolũ facere ſed audire noluit. Cum ãt perdu
ctus ad mortẽ: cõuenerunt fratres/vt eius exitũ orãdo protege
rent: Iam corpus eius fuit ab extrema parte eius ꝑmortuũ. in
ſolo pectore vitalis adhuc calor anhelabat. Fratres autẽ cepe-
rant tãto enixius orare/quãto videbãt eũ ſub celeritate diſcede
re Cũ repẽte cepit clamare Recedite recedite: draconi ad de-
uorandũ datꝰ ſum: qui ꝓpter preſentiã veſtrã me deuorare non
poteſt. Iam in ore ſuo caput abſorbuit: date locũ ne amplꝰ me
cruciet: ſed faciat qͦd facturꝰ ſit. Dicentibꝰ autẽ fratribus quid
loqueris? Signũ tibi crucis imprime. Ille cuꝫ magnis clamo-
ribus rñdebat: ſignare me volo ſed non poſſuꝫ: qꝛ ſquamis hu-
ius draconis premor. Tunc frẽs in terrã proſtrati ceperunt ve
hemẽter orare. Subito quoqꝫ eger magnis vocibꝰ clamauͭ di-
cens. Gratias ago deo meo quia draco iſte orationibus veſtris
expulſus ſtare non potuit: modo pro peccatis meis intercedite
qui paratꝰ ſum ꝯuerti/⁊ habitũ ſecularẽ relinquere: cuiꝰ tandeꝫ

poſt flagellorũ attritionẽ aiã a carne ſoluta eſt. Cõſtat procul/
dubio ꝙ iſti ꝓ vtilitate ſua hec viſio a pio dño miſericordit̃ eſt o
ſtenſa. ¶ Quo ad ſecundũ refert ibidẽ de quodã Criſauro no
mine tã vicijs ꝙ̃ reb⁹ pleno. Qui ad extremũ veniẽs: eadez ho
ra q̃ iam de corpe erat exitur⁹: vidit aptis ocul' nigerrimos ſpi/
ritus corã ſe aſſiſtere: ⁊ vt ad inferna pduceret̃ vrgere Ille pal
leſcens ⁊ ſudãs petijt inducias: filiũqꝫ ſuũ maximũ monachum
turbatis clamorib⁹ vocauit dicẽs: maxime curre. familia adue/
nit: q̃ nec ſpũs vidit: ſꝫ eorũ pñtiã in pallore ⁊ tremore illi⁹ q̇ tra
hebat̃ videbat. in lecto iacẽs huc illucqꝫ v̉tebat̃: ſꝫ ſiniſtro latere
aſpectũ eorũ ferre nõ poterat. Cũqꝫ cõſtrict⁹ nimis relaxare ſe
poſſe deſperaret: Cepit magnis vocib⁹ acclamare iducias vel
vſqꝫ mane. Sed cũ hoc clamaret: in ipſis vocibus de habitacu
lo ſue carnis emiſſus eſt. De quo nimirũ ꝯſtat ꝙ iſta ꝓ nob̃ non
pro ſe viderit. vt ei⁹ viſio nobis ꝓficiat/quos adhuc diuina pati
entia lõganimit̃ expectat. hec Gregori⁹ Diſpone ḡ domui tue
o hõ: q2 morieris tu et non viues. ¶ Octaua Cella.

Progrediens diſcipul⁹ a p̄ceptore ſuo in octa/
uam cellulaz itroducit̃: in q̃ octaua regula ꝺpi
cta fuit nr̃e artis. ꝯcernẽs ꝓꝓetates ⁊ ꝯditio/
nes mortis. nõ em̃ ſufficit in q̃cũqꝫ ſciẽtia ſcire
q̇d eſt ſbiectũ. ſꝫ etiã neceſſe eſt vt ꝓꝓetates et
ꝯditiões ei⁹ ſciant̃. ⁊ ſic añꝙ agendũ ſit de re/
gulis bñ moriẽdi: pri⁹ agendũ eſt de ꝓꝓetatib⁹ mortis. ⁊ in hac
lectiõe de ꝓma ꝯditione q̃ eſt ineuitabilitas: ⁊ cõitate ipſius ha
bet̃. In primo ſiquidẽ latere vidit depictũ ſacdotẽ magnũ ſum
mum videlicꝫ põtificẽ. In ſecũdo latere cardinales/p̄triarchas
archiep̄os/ep̄os/⁊ abbates/cũ ſuis ſeq̃cib⁹ In t̃cio v̉o latere vi
dit p̄potẽtes/nobiles/generoſoſqꝫ pricipes/atqꝫ barones/cũ ſu
is ſbſtitutis. In q̃rto vero latere ſingula genera hoim̃ mechani
carũ artiuz: atqꝫ cõitatis magiſtri/chorizare videbant̃. q̇ſqꝫ v̉o
hoꝝ cũ quadã ymagine mortis ꝺpicta: alijs applaudẽtib⁹ alijs
renitẽtib⁹. hec mortis ymago choreã duxit. ob quã cãm nõ me/
diocrit̃ diſcipul⁹ ſtupefact⁹ ab iformatore ſuo edocet̃. ¶ Pri^m
latus. ¶ In p.⁹ inq̇t latere hẽs ꝙ̃uis iux̃ Bern̄. p.⁹ li. de ꝯſi.